

วิธีทับศัพท์ ศัพท์วิทยาศาสตร์ (ชื่อสัตว์-พืช) เฉพาะที่เป็นภาษาละติน

วิธีอ่านชุดนี้ ทำเพื่อเป็นแนวทางการอ่านออกเสียงชื่อวิทยาศาสตร์ สำหรับการจัดทำหนังสือเสียง จึงมุ่งให้ออกเสียงได้โดยสังเขป ไม่เน้นความถูกต้องร้อยเปอร์เซ็นต์ เวลาอ่านออกเสียงแล้ว ต้องสะกดตัวด้วยเสมอ

ถ้าผู้อ่านถนัดการอ่านภาษาละตินแบบอังกฤษ ก็ใช้อย่างที่ถนัดได้ ไม่ต้องเชื่อตามคำแนะนำข้างล่างนี้ เอาไว้ดูในเวลาที่ไม่แน่ใจก็พอ

ในที่นี้ได้พยายามให้ตัวอย่างที่หลากหลาย ซึ่งมาจากคำในพจนานุกรมทั้งสิ้น เพื่อสาธิตให้เห็นวิธีใช้ไปด้วยในตัว บางตัวไม่พบที่ใช้ในพจนานุกรม ก็จะเอาคำละตินคำอื่นมาแสดงเป็นตัวอย่างแทน

1. ถ้ามีสระเดี่ยวตามด้วยสระประสม ให้ออกเสียงสระประสมด้วย เช่น **Apocynaceae** = อาโพซีนานาเซเอ (ถ้าเห็นสระหลายตัว จะมาในรูปสระเดี่ยวตามด้วยสระประสมเสมอ)
2. โดยทั่วไป ถ้าสระไม่มีตัวสะกด จะออกเสียงยาว แต่ถ้ามีตัวสะกด จะออกเสียงสั้น
3. ภาษาละตินมักไม่ค่อยมีตัวสะกด ถ้าไม่บอกไว้ว่าใช้อักษรไทยตัวไหนแทนตัวสะกด ให้ใช้เหมือนพยัญชนะต้น
4. พยัญชนะควบกล้ำ เช่น pl-, sc-, st-, gr-, cl-, ... อ่านเหมือนภาษาอังกฤษ
5. มีชื่อพืชจำนวนมาก ที่ใช้ชื่อคนเป็นชื่อวิทยาศาสตร์ ชื่อเหล่านี้ควรอ่านตามแบบเจ้าของชื่อ เช่น **Knoxia** = น็อกเซีย, **Schouten** = เซาเทิน, **sanitwongsei** = สนิทวงศ์เซอี เป็นต้น ถ้าสับสนให้อ่านตามความเข้าใจ และ/หรือ สะกดตัวอักษรด้วย
6. ชื่อพืช มักมีคำย่อชื่อคนที่ค้นพบติดอยู่ด้วย เช่น **ต้นโป๊ยเซียน** เรียกว่า **Euphorbia milii Des Moul.** สองคำแรกคือชื่อวิทยาศาสตร์ “ยูโฟร์เบีย มิลีอี” สองตัวหลังนั้นเป็นชื่อย่อ ต้องอ่านเต็มว่า “ชาร์ลส์ รอเบิร์ต เดส์ มูแลงส์” คำย่อพวกนี้มีตารางแยกให้ต่างหาก เป็น ตารางชื่อย่อพฤกษศาสตร์ เวลาอ่านออกเสียง ให้อ่านชื่อวิทยาศาสตร์ ชื่อคนที่พบ แล้วค่อยสะกดทั้งหมดอีกที

ตารางเทียบเสียงสระภาษาละติน

สระ	ใช้	ตัวอย่าง
a	อา	Cassida = คาสซิดา, Cayratia = คายราเทีย
ae	เอ	Larinae = ลาริเน, Polyporaceae = โพลี โพราเซเอ
au	เอา	laudat = เลาดัท
e	เอ	Elopidae = เอโลพิเด
ea	เออา	Cleame = เคลอาเม
ei	เออี	Ardeidae = อาร์เดอีเด, sanitwongsei = สนิทวงศ์เซอี
eo	เอโอ	oleosa = โอเลโอซา
eu	อียู	Pleurotus = พลียูโรทุส
i	อี	grandis = กรานดิส
ia	เอีย	siamensis = เซียเมนซิส
ie	อีเย	Sansevieria = ซานเซเวียเรีย
ii	อีอี	dumerillii = ดูเมริลลี
io	อีโย	dubiosis = ดูบิโอซิส
iu	อียู	Pangasius = พานกาซียุส
o	โอ	Rhincodon = รินโคโดน
oe	เอ	coepit = เซพิท
oi	โออี	gliroides = กลีโรอิดีส
oo	โอโอ	Toona = โตโอนา
u มีตัวสะกด	อุ	Mus musculus = มุส มุสคูลุส, Uncaria = อุนคาเรีย
u ไม่มีตัว สะกด	อู	Muridae = มูริเด
ui	อูอี	(ไม่มีตัวอย่าง)
y มีตัวสะกด	อี	Chiropodomys = คีโรโพโดมิส
y ไม่มีตัวสะกด	อี	typus = ทีพูส

ตารางเทียบเสียงพยัญชนะภาษาละติน

พยัญชนะ	พยัญชนะต้น		ตัวสะกดและตัวก้ำกึ่ง	
	ใช้	ตัวอย่าง	ใช้	ตัวอย่าง
b	บ	Anabas = อานาบาส		
c	เมื่อ ตามด้วย i, e, y, ae, oe	Lucida = ลูซิดา	ค	convictus = โคนวิกตุส
c	ในกรณีอื่น	Cassida = คาสซิดา		
ch		Chelonia = เคลโลเนีย, chinensis = คิเนนซิส		
d		chelidonii = เคลลิโดนีอี		
f		fasciatus = ฟาสซิอาตุส		
g		Gramineae = กรามิเนเอ		
gn	กน	Syngnathidae = ซิน- กนาทิด	กน	signus = ซิกนุส
h	ฮ	hodie = โฮดีเย		
j	ย	japonica = ยาโปนิกา		
k	ค	kurroa = คูร์โรอา, Kryptopterus = คริปโทเท รุส		
l	ล	Leguminosae = เลกูมินอส		
m	ม	emys = เอมิส	ม	Solanum = โซลานุม
n	น	Varuna = วารุณา	น	harmandi = ฮาร์มานดี
p	พ	Apis = อาพิส	พ	Sarcogyps = ซาร์โคกิพส์
ph	ฟ	Ziziphus = ซิซิปุส		
pt	ท	Kryptopterus = คริปโทเท รุส dipterocarpaceae = ดิเทโร คาร์พาเซเอ		
qu	คว	quoque = โควเคว		
r	ร	Panthera = ปานเทรา	ร	pardus = พาร์ดุส
rh	ร	Rhincodon = รินโคดอน		
s	ซ	Cassida = คาสซิดา	ส ส์	macrurus = มาครูรุส mays = มายส์

พยัญชนะ	พยัญชนะต้น		ตัวสะกดและตัวก้ำกึ่ง	
	ใช้	ตัวอย่าง	ใช้	ตัวอย่าง
t	ท	sativa = ซาทิวา	ท	laudat = เลาดัท
th	ท	Nepenthes = เนเพนเทส		
ti (ถ้านำและตาม ด้วยสระ)	ตี	gratias = กราตีอาส		
v	ว	Avena = อาเวนา		
x	ซ	Xylocapa = ซิโลคาปา	กซ์	Nycticorax = นิกทิโครักซ์
z	ซ	Oryza = โอริซา		